

5.11.2014

B8-0225/2014

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 123 lõikele 2

Küprose majandusvööndis pingeid tekitavate Türgi meetmete kohta (2014/2921(RSP))

**Knut Fleckenstein, Richard Howitt, Demetris Papadakis,
Costas Mavrides, Miltiadis Kyrkos, Nikos Androulakis**
fraktsiooni S&D nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon Küprose majandusvööndis pingeid tekitavate Türgi meetmete kohta
(2014/2921(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma eelmisi resolutsioone Türgi kohta, eelkõige 12. märtsi 2014. aasta resolutsiooni Türgi 2013. aasta eduaruande kohta¹,
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 23.–24. oktoobri 2014. aasta järeldusi,
 - võttes arvesse ÜRO peasekretäri Ban Ki-mooni 23. oktoobri 2014. aasta avaldust, milles väljendatakse muret läbirääkimiste seiskumise ning hiljutise pingete teravnemise pärast Küprose Vabariigi ja Türgi vahel,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et EL toetab kindlalt Küprose taasühinemist kahest kogukonnast ja kahest piirkonnast koosneva föderaalse riigina ÜRO kriteeriumite alusel ning kooskõlas väärtuste ja põhimõtetega, millele on rajatud Euroopa Liit;
- B. arvestades, et Türgi andis 3. oktoobril 2014 välja navigatsiooniteleksi (NAVTEX) juhendi, milles ebaseaduslikult määratakse kindlaks Küprose majandusvööndi lõunaosas asuv suur ala, kus Türgi uurimislaev *Barbados* teostab 20. oktoobrist kuni 30. detsembrini 2014 seismilisi uuringuid;
- C. arvestades, et Türgi kindralstaabi teatel on Türgi merejõudude sõjalaev *Göksu* operatsiooni Vahemere Kilp (*Mediterranean Shield*) raames täitnud seismiliste uuringute laeva *Barbaros Hayrettin Paşa* „kaitsmise ja toetamise” ülesannet, kuna uurimislaev teeb toiminguid „loa” alusel, mille Türgi poolt okupeeritud Küprose osa ametivõimud on andnud Türgi naftaettevõttele *Türkiye Petrolleri A.O.* (TPAO); arvestades, et Türgi kindralstaabi teadaande kohaselt jälgib sõjalaev *Zipkin* jätkuvalt üheksa kilomeetri kauguselt puurplatvormi SAIPEM-10000, mis töötab Küprose Vabariigi majandusvööndis;
- D. arvestades, et see ala jääb otse Küprose Vabariigi tähtsaima sadamalinna Limassoli ning Larnaca ja Limassoli vahel paiknevate väiksemate kala- ja jahisadamate kohale, Türgist endast kaugemale, ega kuulu nende alade hulka, mida Türgi loeb oma majandusvööndisse kuuluvaks;
- E. arvestades, et Türgi aktsioonid toimuvad läbirääkimisprotsessi otsustava tähtsusega etapil, kuna alles hiljuti nimetati ametisse ÜRO peasekretäri uus erinõunik Espen Barth Eide ja mõne päeva pärast peaks algama Küprose kreeka kogukonna ja türgi kogukonna sisuliste läbirääkimiste uus järk;

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0235.

- F. arvestades, et pärast Türgi sõjalaevade ilmumist Küprose Vabariigi majandusvööndisse peatas Küprose president oma osalemise ÜRO juhitud läbirääkimisel, avaldades sellega protesti Türgi sammude vastu, mis seavad ohtu tema riigi õiguse kasutada nafta- ja gaasivarusid;
- G. arvestades, et Küprose Vabariigi majandusvööndi osi on juba määratud rahvusvahelistele ja Euroopa ettevõtetele, et need saaksid uurida ja kasutama hakata võimalikke merepõhja aluspinnases leiduvaid süsivesinikuvarusid;
- H. arvestades, et Euroopa Liit on ratifitseerinud ÜRO mereõiguse konventsiooni, mis moodustab nüüd liidu ühenduse õigustiku lahutamatu osa;
1. mõistab hukka Türgi sagenenud ähvardused ja ühepoolse aktsiooni Küprose Vabariigi vastu, mida Türgi on teinud seoses majandusvööndiga; rõhutab, et Ankara suhtumine ohustab otseselt Küprose Vabariigi suveräänsust;
 2. rõhutab, et see aktsioon kujutab endast Küprose Vabariigi suveräänsete õiguste, samuti rahvusvahelise õiguse, sealhulgas ÜRO mereõiguse konventsiooni rikkumist;
 3. kinnitab veel kord, et liikmesriikidel on kooskõlas ÜRO mereõiguse konventsiooniga suveräänne õigus sõlmida kahepoolseid lepinguid ning uurida ja kasutada oma loodusvarasid;
 4. kordab üleskutset, et Türgi normaliseeriks suhted kõigi ELi liikmesriikidega, ning tuletab meelde Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide 21. septembri 2005. aasta deklaratsiooni, sealhulgas avaldust, et kõikide liikmesriikide tunnustamine on ühinemisprotsessi vajalik element;
 5. kutsub kõiki osapooli kriisi lahendamise eesmärgil käituma vastutustundlikult ja konstruktiivselt, ning sellega seoses nõuab tungivalt, et Türgi kutsuks pingete leevendamiseks ja läbirääkimiste hõlbustamiseks oma sõjalaevad Küprose merealalt viivitamatult tagasi;
 6. usub, et loodusvarade uurimine Küprose Vabariigi poolt tema majandusvööndis ei ole vastuolus saare taasühendamisega ega takista sellel teemal peetavaid läbirääkimisi; märgib sellega seoses, et võimalik nafta ja gaasi kasutuselevõtt peaks toimuma kõigi Küprose elanike hüvanguks;
 7. kutsub kõiki osapooli üles näitama tõelist poliitilist tahet, et leida Küprose kauaaegse jaotumise probleemile kõikehõlmav ja jätkusuutlik lahendus, millest saaksid tegelikku kasu kõik Küprose elanikud; avaldab seoses sellega kahetsust, et Küprose türgi kogukond lükkas tagasi Küprose kreeka kogukonna kavandatud usaldust suurendavate meetmete ettepanekute paketi; leiab, et kavandatud usaldust suurendavad meetmed oleksid võinud edendada Küprose türgi kogukonna integreerumist ja leiab, et tuleb jätkata jõupingutuste tegemist selleks, et veelgi edendada Küprose türgi kogukonna integratsiooni;

8. tuletab Türgile meelde, et ELi kandidaatriigina peaks ta toimima kooskõlas ELi väärtustega ning vältima teiste ELi liikmesriikide suhtes vaenulikku tegevust;
9. rõhutab, et Euroopa Parlament säilitab selles küsimuses valmisoleku ning palub Euroopa Komisjonil jälgida tähelepanelikult Türki tegevust Küprose Vabariigi majandusvööndis ja vajaduse korral kandma sellest ette Euroopa Parlamendile;
10. toetab ka edaspidi kindlalt ÜRO egiidi all toimuvaid taasühinemisläbirääkimisi, et saavutada Küprose probleemile terviklik lahendus, nagu veel kord kinnitasid Küprose kreeka kogukonna ja türki kogukonna juhid oma 11. veebruari 2014. aasta ühisdeklaratsioonis;
11. kutsub mõlemat kogukonda nii Küprosel, Kreekas kui ka Türgis tegema läbirääkimiste kiire jätkamise nimel täiendavaid jõupingutusi ning hoiduma tegevusest ja meetmetest, mida võika käsitleda provokatsioonina; kutsub Euroopa Komisjoni üles kiiresti uurima võimalusi, kuidas aidata kaasa läbirääkimiste jätkamisele;
12. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa välisteenistusele, nõukogule ja komisjonile, Küprose Vabariigi presidendile ja parlamendile, Küprose türki kogukonna juhile ning Türki presidendile, valitsusele ja parlamendile.